

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОВОРУ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

Измена телеграма

— Наша Скупштина и Дума —

Председник Српске Народне Скупштине г. Андрија Николић упутио је 28 марта, у име Скупштине следећи телеграм председнику Думе г. Родзјанку:

„У име Српске Народне Скупштине част ми је послати Государственој Думи и преко ње славном руском народу српски поздрав љубави и поштовања.

Ми сви с одушевљењем и с најгоспијим симпатијама поздрављамо садашњи светли покрет рускога народа за грађанску слободу и дефинитивно утврђење режама народне управе.

Ми се крепимо уверењем да ће се тек сад, у режиму слободе, осетити снажна руска десница. Силни и славни руски народ уклонивши досадашње сметње пуном развину своје снаге, брзо ће сатрти нашег заједничког дрског непријатеља. Та ће победа ујемчити и победу народног слободног режима у Русији, и основати дуг период мира, у ком ће, ми тврдо верујемо, и права и идеали Русија вазда везног српског народа бити заштићени и остварени. Живела велика слободна Русија.

Председник Српске Народне Скупштине
Анд. Николић

На овај телеграм стигао је 5. априла следећи одговор г. Родзјанка:

„У име Государствене Думе, молим Вас да примите срдчану захвалност за поздрав и изразе осећања.

Руски Народ, у својој неодољивој тежњи к идеалима слободе, ступивши поуздано на пут остварења тих идеала искрено верује и у скоро обновљење Слободе и права братског Српског Народа.

Председник Государствене Думе
Родзјанко.

НЕМАЧКЕ ПРИПРЕМЕ ЗА РАТ

У вези са данашњом економском кризом

I.

Да би се могла објаснити садашња економска криза у Немачкој, потребно је рећи реч две о њеној дугогодишњој припреми за рат. Учинићемо то у најкраћим потезима.

Охрабрена победом седамдесетих година, увећана Немачка, француским провинцијама Алзаса и Лорена, чим је довршила дело свога народног уједињења, отпочела је да се спрема на нови рат, који би јој донео господарство над целим светом. Све је морало бити предвиђено. Политичка предвиђања била су заснована на Берлинском конгресу, лажном теоријом о равнотежи на истоку. Решења која су донета на томе конгресу остаће за бележена у историји као угледи крајње неправичности дипломата тевтонске расе. На томе су конгресу награђени неборци, а кажњени ратници победа! На томе конгресу инаугурисана је фатална и лажна политичка догма

о равнотежи баш онда, када је поред мале Србије основана Бугарска, два пута већа по територији. Српском народу поред тога што су му одузете његове чисте провинције Босна и Херцеговина, за коју је потоцима крв проливао, већ је створен и санџак, који га је раздвајао од једног дела његова народа, преко кога је имао могућности да кроз уске прозоре баца поглед на свет.

Сва су питања на томе конгресу решавана са задњим намерама. То је у немачком карактеру. Требало је имати замршених и наопако решених питања око којих би бујни народи трошили своју снагу док они не доврше припреме које је захтевала њена политика: Дранг нах Остен. Политичка подела земаља у Европи била је таква, да је Немачка у свако доба имала начина да говори „казус бели“ — Сви знамо колико је пута Немачкој полуштано, да би се избегли сукоби. На

свима одржаним конференцијама, — само, са задовољавањем њених жеља одлаган је страховити европски сукоб. Па ипак Немачка се није хтела одрећи главне своје тежње на исток чији крај није био само Багдад — са Персијским Заливом, већ и цео свет. То је сада јасно, јер иначе зашто би Немачкој служиле утврђене поморске базе у Кини, због којих је она изазвала и Јапан, — који се противу ње подигао одмах, по првом пуцњу топа на европском фронту. Правац за исток узрок је што је избрала Србију за своју прву жртву. Али није само тим правцем тежила Немачка на исток. Она је бацила око и на поседе Енглеске у Мисиру, и несумњиво је за извођење те идеје створила сумаренску базу у Архипелагу и направила пакт са краљем Грчке, који је тако лако прешао преко обавезе према Србији.

Није Виљем узалуд куповао на Крфу „Ахилеон“ ради бављења у њему по неколико дана у години. Он се спремао на целом путу која је изабарао за свој поход.

Материјална припрема за рат не беше мање обрађивана. Та припрема ишла је упоредо са политичком. На све стране проширивани су радови по мајданима у целом царству. Ратна оштета добивена 70-их година од Француске у замашној суми од 5 милијарда — употребљена је на сврхе које су Немачку створиле као озбиљног такмаца старијих светских индустрија. Вестфалки и шлески рудници угља достигли су кулминацију рационалне експлоатације. Рудници гвожђа и других руда исте тако. Производња свих могућих фабрикација би врло брзо развијена до такве мере, да је Немачка од сувишка индустријске производње извезене на страну примала милијарде. То јој пружаше могућност да се до зуба наоружа у сопственој земљи, не увозећи са стране никакав готов индустријски материјал сем сировине, коју је скупљала свуда где је год могла. Немачка је увозила гвожђе из свих суседних земаља, а нарочито из Белгије, Шведске и Русије. Прерађивала га

је у својим фабрикама и у таквом стању поново извозила да узме по неколико пута већу вредност, него што је за сировину издала.

И ако јој земљиште није било у стању исхранити све становништво, Немачка је ипак све могуће предузимала да би и у томе што више у земљи добила. Са стране су увожене нарочито у последњим годинама пред објаву рата колосалне количине жита. Сада се може констативати да је и немачка царинска политика са њеном монстроузно, готово прохибитивном тарифом за увоз жита, служила само за обману извозничких житних земаља, како не би ове приметиле куповину несразмерних количина жита, које нису биле потребне за нормалну потрошњу у Немачкој. Док су Немци целим светом трубили о својој аграрној заштитној царинској политици, дотле су куповали на све стране гиганске житне транспорте и сами плаћали своју „прохибитивну“ царинску дажбину.

Али када се дубље уђе у проучавање тога питања, онда се да видети, да су они том обманом били постигли завидан успех. Аграрна тарифа висока царинска стопа имала је утицај на спуштање цена житу на светским пијацима. На тај су начин Немци долазили релативно јефтино до великих количина жита, а новац који се имао издати за „прохибитивну“ царину остао је у њеним сопственим касама.

Одкуда, код оваквих општих предвиђања и припрема за рат, данашња тешка економска криза? Покушаћемо да то објаснимо у идућем чланку.

Грчка штампа

«Неологос»: Македонци и Устанак. Горке напомене г. Председника Владе пред заступницима Еснафа на дан 25 марта, које су као повод имале равнодушност, Македонског становништва, с једне стране, а с друге нарочито његова изјава да ће у будуће Македонци бити у потчињеном положају према осталим Грцима који радо ступају у војску устаничку, сасвим су природно изазвале озбиљне

мисли код македонских политичара у Солуну. На њиховој конференцији у Либералном Клубу, чији је циљ био да се Влади поднесе један меморар у коме би јој се дала објашњења о владању Македонца, коментарисан је нарочито други део говора г. Председникова, у коме је рекао да ће у будуће Македонци бити у потчињеном положају према осталим Грцима. Нећемо да припишемо неискреност члановима конференције, нарочито кад се зна да они управо чине језгро либералних власти у Македонији. Али не могу да не примем, после нежљивог проучења речи Управљачевих, да ће потчињени положај који ће Македонци имати у будуће, ако не промене владање, бити потчињеност морална и само таква, као што сви разумемо, а не политичка, као што су срећом мало њих разумели.

Апсолутна је истина да македонско осећање одавно пролази кроз тешко искушење, али је тако исто још већа истина да и његови критичари, не дабогме они који управљају, већ они који су у безбедности, суде о осећању грчког народа у Македонији са великом оштрином, која прелази у неправду.

Не сматрамо да је потребан велики труд да бисмо оправдали данашње држање Македонца према његовим строгим критичарима. Довољно је, да их са неколико речи подестимо на погодбе под којима је у прошлости живео Грк у Македонији и на политичка осећања која је он показао од свег ослобођења до устанка. Из њих ће се они који сумњају уверити да за данашњу своју равнодушност према устанку није крив грчки народ из Македоније него разни други детаљи које ми неће бити тешко да поименце наведем у следећем мом чланку.

Био сам срећан да живим у Македонији одмах после њеног ослобођења, био сам још срећнији да ме народ Драмског округа обаспе толиком љубављу и поштовањем, да ми је на првим мајским изборима признао право да заузмем почасно место међу кандидатима Либералног Савеза.

Проучавао сам са толико пажње Македонца, и познао сам га тако много, да кадгод сам хтео да га упоредим са Грком из Старе Грчке, нисам ни у чему нашао да је нижи. И управо стога што сам га тако добро познао мислим да се данас о њему сувише строго суди, нарочито од стране једног реда људи о којима би човек рекао да су се заверили да га пре-

виру од дана његова ослобођења.

Елинство Македоније провело је читаве стотине година у страшним искушењима. Турска раја, не могући због географског положаја своје земље да дигне главу против свога господара. Имајући за суседа Бугарина, који је употребио сва зликовачка средства да би га побугарио. Са турском пропагом администрацијом, која је комитаџији доприштала да га хара, да га бешчисти и да га убија још ако не би потписао књиге Егзархије, и са разним другим пропагандама које су толико година оргијале по Македонији, — подносио је страховита мучеништва да би сачувао своју народност све до 1903. године, када је влада Слободне Државе нашла да је потребно да интервенише, најжалост приликом пута.

Али и тада је баш Елинство Македоније било успело да само без икакве готове националне заштите, сачува по могућности своју народност до тог степена, да га је особено интересовање тадашње грчке владе затекло са варошима цветним, са општинама богатим, са школама и другим националним установама које би желела да има и сама слободна Грчка.

Сећамо се са каквим је узбуђењем Елинство Македоније дочекало осветнике послате из Слободне Краљевине. Сећамо се колико је поднео и колико се с њима борио до дана објаве турске уставности, када је о

пет остало само на милост младотурском шовинизму. Од тога доба почела су против мате доњског Елинства насиља страшија од ранијих. Почела су бојкот против грчке трговине, ограничење школовања, принудно регрутовање и слично насиље ради богаћења Младотурска. А све ово било је у доба када смо ми плескали увођењу младотурске уставности.

То је био живот Грка из Македоније до дана када је објављен Балкански рат.

Његове несреће за време трајања оба рата и његово владање изазвали су дивљење и симпатије свих Грка. Мелик, Демир — Хисар, Серез и Доксат нису само вечити споменици бугарског зверства, него и споменици националног данка који је клани Грк из Македоније платио за своју слободу. Страшно уморно, морално још страшније, упропаштено материјално, јер су преко његове земље прешле све балканске војске, затекла је слобода Елинство у Македонији. У целој македонској земљи, само рушевини који се још пуше по јуче богатим селима и варошима, и неописано сиромаштво сретао је човек.

Такво је било право стање Македоније до тренутка када је отпочела примена Грчке Администрације, чији ћемо рад описати у нашем следећем чланку. (Чланак г. Г. Зерваса. Доследно из броја 87).

Пол Луј.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 6. априла. — Г. Керенски, министар правде изјавио је, да ће се бивши цар са породицом послати у Енглеску, чим одбор, који води истрагу заврши рад.

Петроград, 6. априла. — Делегати 10 армије тражили су од радничког комитета, да више не упућује војсци никакву прокламацију, која не би потцала од Провизорне владе, да се не би стварала дезорганизација у војсци, што би користило само непријатељима слободе. Минифест ових делегата свршава се овим речима: „Сваки на своје место! Радници у фабрике, војници у ровове!“

Петроград, 6. априла. — На основу рапорта генерала Алексијева, војни министар г. Гучков наредио је уклањање из војске генерала Леша, команданта армије и генерала Јанушевског, корпусног команданта због извесних занемарности у току операција. Генерал Иванов, пошто је дао писмену изјаву верности новој влади и пошто је обећао, да

ФЕЛТОН

Васкрсење

Кроз снег вечити, кроз дивљи крај без стаје, уз врисак зиме седе, сурове као смрт, која га гони и прати; без наде и вере, без хлеба и одећа; избоден и намрцварен, крвав, клонуо и пропао, с трновим венцем мука на дубоко избразданом челу, са тамном раком у упалим очима и тешким крстом страдања на погуреним плећима, преврзео се као пребијена отрознаца замрзлих стењем, бележећи свој пут дешевима и костурима, цео је дан народ мученика и хероја...

Ишао је на своју Голготу. А његова је Голгота била далеко, далеко... Под веселим Јан-

ским небом, на пустом острву израслом из коралских низика, са неколико кржљавих дрвета јасике и борја, чије гране и данас шуморе вапајима наших избодених груди, имао је овај народ да се ослободи својих ускршних мука.

И весели сунчани дани и сентименталне бледе ноћи дочекиване су и испраћале дуге поворке укочених тела. Немирно зелено море халапљиво је гутало жртве. На Острву Смрти ни зала се могила за могилом и начала сав гупћа шума белих, простих војничких крстова. Цео један народ далеко тамо од О-

неће напустити Петроград, враћен је у слободу под надзором министарства правде.

Петроград, 6. априла. — Г. Миљуков, министар спољних послова, изазвио је дописнику „Тајмса“: Потписани уговори о споразуму са Савезницима неће бити измењени. Ми ћемо поштовати наше обавезе. Први циљ руског кабинета је дефинитивна победа а други сазив Уставне Скупштине. Револуција није ни мало смањила војну снагу. У будуће ће Дума бити сазвана да изрази осећање целе нације. Чим легалан рад око избора Уставне Скупштине буде завршен, искористићемо прву прилику затишја на фронту и отпочећемо са изборима. Дописник „Морнингпост“ телеграфише: Не постоји никакво размишљање погледа код руског народа што се тиче продужења рата.

Петроград, 6. априла. — Лист „Рускаја Воља“ доноси статистику револуционара, осуђених на тешку робију или стрељаних од старог режима од 1886 године до народног покрета. Број тих револуционара износи 32.706 људи, међу којима је велики број жена.

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

Француски коминике

Солун, 6. априла

Јуче је била средња артиљериска борба сем код Црвене Стене где је прекјуче отпочела локална борба. Пешачки сукоби у области западно од Корче.

Француски коминике

Париз, 6. априла

У области јужно од Сен-Кантена претпрошле ноћи обострана врло јака артиљериска борба и многобројни сукоби патрола. Сличне су операције биле и јужно од Оазе на сектору Бас-Форе код Куся а.

Северо-источно од Соасона Французи су извршили један препад на немачке линије северно од Лафо а и заробили око двадесет војника. Између Соасона и Оберива Французи су извршили локалне успешне операције. Западно у једној борби Французи су заузели села Шавон и Шаври. Северно од ових места француски су одред и освојили цео терен до ивица Брејан Лаона где су патроле продрле. Заробљено је 250 војника.

На сектору Вал-о-Бла француске су трупе заузеле више утврђених места као и целу шуму источно од овог места. Заробљено је овде 400 војника. Французи су одбили три против напада на нова положеја код брда Корније а. Непријатељ је претрпео велике губитке. Велика артиљериска борба на већем делу фронта.

Заплењени материјал је огроман. Има врло много митраљеза и другог рововског оружја. Немци су повукли своју тешку артиљерију иза друге линије, али су Французи заплењили ипак 18 топова. Број здравих војника који су Французи заробили од 1. априла износи 14.000.

Париз, 6. априла (доцније)

Јужно од Сен-Кантена, после јаког бомбардовања, Немци су напали француске положеја источно од Гоши-а. Први је напад одбијен. Непријатељ је напао и по други пут. Извесна одељења успела су да продру у наше истакнуте положеја. Наше су трупе извршиле одмах против-напад и потисле непријатеља са положеја. Нападаци су делом поубијани а делом заробљени. Између Соасона и Обдива Французи настављају своје операције. Западне ове су операције имале најсјајније резултате. Северно од Шаврона заузеле су село Остел и одбацили Немце за један километар на север. Бреј и Лаоне су заузети као и цео терен на истоку до ивица Курте-а. Под енергичном пресијом француске пешадије и услед силног дејства артиљерије Немци су се у нeredу повукли остављајући велики ратни

материјал и депое са намирицама. Један француски пук заробио је 300 војника који су из седам немачких пукова. Заплењено је 19 топова од којих су 5 великог калибра.

Јужно од Лфа Французи уз припомоћ коњице сјуга успели су да потисну Немце и заузму Нантеј-ла-Бас. У шуми Вил-О-Боа Франц. су опколили једно врло јако немачко одељење које је одмах положило оружје. Заробљено је 1300 војника и 180 митраљеза који су бранили шуму. Источно од Курсна руска је бригада допунила своје успехе заузимајући један јако утврђен положеја. Заробљено је доста војника.

У току операција у тој области Французи су заплењили 24 тешка пољска топа, три недирнута топа од 150 са по 1000 граната од сваког топа. Французи су артиљерци одмах окренули ове топове на Немце. У Шампањи су Французи напредовали. Заплењено је 20 топова од којих су 8 тешких и заробљено још 500 војника.

Број здравих војника које су Французи спровели у позадину од почетка битке прелази сада 17.000. Избројано је до сада 75 топова.

Енглески коминике

Лондон, 6. априла

У току претпрошле ноћи наше су трупе постигле нове успехе јужно и источно од Стена и заузеле су село Вилер-Гилелен. Заробљено је неколико војника. Наши су одред напредовали у току ноћи дуж леве обале реке Скарпе источно од Фамлуа и заузели нову серију одбранбених немачких линија јужно од Ласа. Заробљено је неколико војника. Наши су авијатичари бомбардовали аутомобилску комору. Причињена је велика штета.

Операције Италијана у Македонији

Рим, 6. априла

Званичан коминике од синоћ јавља: Огорчење са којим је непријатељ покушао да поврати изгубљене положеја на коту 1050 источно од Паранова даје

Крв боји прво пролећно цвеће бојом слободе. Р. ђи се сунце. Окршиј на врхунцу. Победа се галаса. И на једном ко удар грока у масу, која се гуши, утисне Српски Војник, са набијеном шакачом до очију, са бајонетом у десници грмну — и глас му затремта силином Јерихонске трубе:

„Отаџбина је ово Србина!“

Ј Горски

САОПШТЕЊА

Лазар Јовановић болничар при пољској болници да се јави Сави Брашнозићу типографу уредништво „Велике Србије“ јер има извештај из Београда од своје сестре.

Живан Милојевић, обвезник при некој артилер. радионици иначе кф. ц. ја у Београду, нека се јави своме шураку капетану М. М. В. Ваљковићу, пошта бр. XX.

таџбине и најдражих делова срца, силазио је лагано у гробницу...

... Таласи лудо лупају обале. Шушти ветар. По где — где зајечи болна, сетна туга вавка: „Тамо далеко, далеко крај мора!“ — суче се дуга поворка мртваца и најзад тупи звек тврдог бусења заврши јеозиту симфонију смрти.

Ликовао је и оргијао Јуда кад је надгробна плоча пала. Христос љубави, правде и права закопан је. Српски народ не постоји. А богато је наслеђе приграбио: таласасте долине, лисне шуме и травне ливаде, плодне носне њиве и гроздне винограде, сребрне реке и оргијао...

Али су на Острву Смрти поцели да свиђу дани и да се ра-

ђују ноћи без поворки укочених тела. А видело се још живих где се крећу. Чула се кад — што и песма, болна српска песма: „Зар је морала доћ“

Та тужна, несретна ноћ? — било је живих бића... Седи костур смрти уморио се узмахујући косом, на пустом Острву Смрти није више било места за гробове, море је враћало мртве... Није цео народ сахрањен... Најачи организми издржали су. Ухватили се у коштак са смрћу. Од ње су отели своје животе, из њених костију исцедили крви за своје вене, побегли су смрт...

Са голих, високих међа поробљене Отаџбине, што својим врховима парају плави небески застор, урла рат и тресе тамне долине и бргове снажне.

вредност акцији италијанских група на тим важним положајима који доминирају војном.

Пошто је разрушио мином један ров у моменту нашег победоносног против напада од 27. фебруара, непријатељ је извршио крајем марта неуспели напад на рогове виси те коте са загушљивим гасовима. Првог априла увече непријатељ је поновно напао. Немачко-бугарска је артиљерија отворила јаку ватру са загушљивим гасовима. Али је био одбијен нашом артиљеријом и јаком пушчаном ватром. Константовано је мало после да је ветар почео да дува ка непријатељу и према томе гасови су се вратили на бугарске линије.

ЈЕДИНСТВО РУСИЈЕ

Рат се мора наставити до краја

Петроград, 6. априла

Дебате о двема главним тачкама програма конгреса општинских одбора и делегата војних радника показале су јасно, да огромна већина одобрава одлуку, коју је предложио извршни комитет савета радника и делегата војних радника о питањима рата. Предлози социјалиста и крајњих демократа о извесним уребама одбачени су огромном већином која је усвојила предлоге војних делегата и прихватила потребу активног вођења рата на руском фронту.

Говорници су се једнодушно изјаснили у корист настављања рата, да би Русија са чашћу изишла из борбе.

Конгрес је примио ову одлуку са одушевљеним одобравањем.

После јучерашњих дебата, резолуција о држању према Провизорној влади предложена је извршном комитету одбора делегата војних радника. Конгрес је саслушао резолуцију са дубоким пажњом и поздрављао је одушевљеним плескањем.

САВЕЗНИЧКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

Надмоћност савезника

Париз 6 априла

Хавасова агенција јавља: Борба се код Ланса води са великим оморчењем. Артиљерија беспрекидно дејствује и Немци су веновни да осигурају одбрану. Немци су већ изгубили битку

Милова С. П. позива поштом писара моли његову жену из Горњег Милановца да јој одмах пошаље новац, јер је у великој оскудици.

Дамитије Топић Николић изјављује из Београда, да се одмах јави Стане-и Сабљаревићу учитељци у Божојалу-Корзица, да би могла послати извештај жени именованог.

Добросав Р. Стефановић подизарник из Пруповца, да се одмах јави своје брату Милану В. Спасићу у Ажиру.

Милорад Миладиновић бравар војник да омах јави своју адресу овом бироу, тражи га биро у „Анессу“ Француска.

Петра Чавдаревића тражи жена на Даринка и моли за новац, она је у Вилеву, и нека јави своју адресу овом бироу.

Благоју Јончићу из Пирота јавља се да му је брат Љубомир Јончић у Казанлику у Бугарској као ратни заробљеник и нека јави овом бироу своју

коју су хтели да ингажују са Енглезима на друму Бапома Камбре ради одбране линије «Хинденбург». 150 остављених лешева на бојном пољу доказују страхоту битке. Енглези су показали своју надмоћност било у нападу било у одбрани. Немци су претрпели огромне губитке. Цела линија од Ланса до Аркса изложена је страховитом и беспрекидном бомбардовању тешке енглеске артиљерије.

Напад који су Французи отпочели на фронту између Ремса и Совсона сматран је као врло важан. Последњи извештаји јављају да се борба наставља са великим оморчењем. Французи напредују свуда. Важно је приметити да критичари и војни енглески кругови очекују много важније резултате на француском фронту. Немци су почели да употребљавају Тенкове новог система. У току последњих борби непријатељ је претрпео тешке губитке. Његов је морал озбиљно уздман.

Неутралне државе

Шта пише шпанска штампа

Рим, 6. априла

Неутрална штампа, па и она која је до сада била верна централним државама, прилази Споразуму. Треба истаћи да се војне критике команданта Арбела у шпанском листу «Матишерио Универсал» све више и више инспиришу јаким оптимизмом у корист Споразума. Командант Арбел предвиђа пад Сен Канте-

на и да ће Немци бити приморани да одустану од пројектоване офанзиве против Италије. Ову је офанзиву као што каже шпански критичар желео Кадорна, који се силно припрема.

«Публицидари» пише: Сада се може рећи да су немачке наде да слома Споразум, било одвајањем Русије или примораванјем Италије на мир, пропале. Та се промена мишљења осећа такође и код непријатељске штампе. Не само да Аустрија и Немачка нуде мир Русији, него и многи листови јављају да се Папа интересује за мир и изражавају наду, да ће, велики поштовани имати најбољи успех.

Неоспорно је да су прилике у Аустрији такве, да се она не може дуго одупрати. Један дипломата из америчког посланства у Бечу при пролазу кроз Цирих изјавио је да су економске прилике у Аустрији ужасне. Народ гладује. Његов је морал тако опао и отпор голико ослабио да нема снаге да изврши један акт незадовољства. Према томе, Аустрија нагна од Немачке тражи сепаратан мир са Русијом, и да би се спасла на овај начин она даје концесије Русији. У Бечу се јако боје да Турска, услед недовољних унутрашњих прилика и војних пораза, не закључи сепаратан мир са Споразумом. Бриге Немачке нису нимало заостале. Док се оброк хлеба све више смањује и неуспех сумаренске акције постаје очигледнији непријатељи централних сила повећавају број снага.

Дневне вести

Објава

Препоручује се српским избеглицима, у њиховом сопственом интересу, да се сви без разлике пријучују од богиња.

Пелцовање ће се вршити бесплатно у избегличком логору и то од 7. до 17. ов. месеца од 9 до 12 часова сваког дана.

Из канцеларије Владних Комесара 5. априла 1917. године бр. 1224. Солун.

Позивају се.

Позивају се да предстану канцеларији Владних Комесара у Солуну: г. г. Тихомир Мијатовић, секретар начелства тиквешког, Јоксим Бришћин, Чедомир Алимић и Панта Цамбазовић

адресу. Никола Крстић професор да јави своју адресу Валтору Крстићу ср. начелнику. Ако би ко знао где се налази г. Крстић, молим да ме извести.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Милан Николић—Бранковца, извештача своју тетку Павлију Марковић Вилево Краја Петра улца, к.ф. Кнез. Михаило да је са Милошем Марковићем здраво, Војом Аранђеловић, и Миланом Стефановићем, пита Јованку Матуновића удову да ли је здрава њен син Аца.

Фрања Уремовић шефер јавља мајци Катажини Уремовић Љубишки Херцеговина да је здраво и добро. Јавите и Јованку Црногорац у исто место да јој је Расто здрав и добро. Одговор истим путем Радојко М. Гавриловић, трг.

полицески писари ради извесног посла по акту бр. 1156.

Позивају се да предстану, или јаве своје тачне адресе Владних Комесарима и то: Стеван Стојановић, Драг. Бојић, Петар Јанковић, Јовиша Спасојевић и Петар Ристић сви учитељи по акту бр. 1216 и Божидар Петровић полиц. практикант по акту бр. 1222.

Из канцеларије Владних Комесара 6. априла 1917. године бр. 1222. Солун.

Ниже именована лица позивају се да предстану Финансијској Делегацији ради пријема новца.

По акту бр: 10.303.: Дими

из Београда а сада војн. обвезн. пошта бр. 84, извештава свога оца Милана Гавриловића, из Клоке, ср. лепенички, окр. крагујевачки, да је он жив и здрав, а исто тако и Антоније, Илија и Радоје. У исто време јавља да су са њиме живи и здрави:

Из Јунковца, ср. лепенички, окр. крагујевачки: Др Милутин Равковић, кап. I. кл.; Др Мирко Равковић Др. Дрвољуб и Воја Равковић, поручник Мијалило Илић и Милан Дамњановић.

Из Наталиница: Рака син Косте Живановића и син Љубе Поповића.

Из Доње Шаторње, ср. јасенички, окр. краг. јевачки: Радојца син Ђура Недељковића, Љбомир, Благоје, Живота и Милентија Дукићи, Ваца Томић, Милоје Милошевић, Сава Гавриловић, Милан Петровић, Миле Младена Петровића, Павле Томислав Петровић, Митрозић, Владимир Симић, Живота Стева-

трије Трајковић свешт. из Куманова, Јован Грдановић свешт. из Прилепа, Љбомир Вранић свештен. из Прехов-Дола, Никола Граматиковић свешт. из Кратова, Петар А. Бурговић свешт добровољ одреда, Цветко Митровић свешт. из Брода, Михаило Наумовић свешт. из Врбана, Кузман Арићковић свешт. из Слупче, Петар Трајчевић свешт. из Тополчана, Ђерасим Лазаревић свешт. из Крушева, Захарија Поповић свешт. из Тополчана, Милан Костић свештеник из Ријева, Тодор Јордановић свешт. из Велеса, Дамњан Пеливановић свешт. из Прилепа, Павле Наумовић из Св. Прецисте, Игуман Виктор старешина манастира Сретења, Матеја Шумениковић свешт. из Беравца, Милан П. Васић свешт. из Липолиста и Алексије П. Јовановић јерејског манастира Благовештења и по аксу бр. 10.322. Коча Н. З. Половић индустријиз Београда.

Позориште «Тоша Јовановић»

У суботу 8. априла даје духовиту француску комедију у три чина «Паријалије у паланци», од Хиполита Рајмона и Марије Ордано у преводу Душана Л. Воклића.

Представа ће бити у «Одеону» у 5 часова по подне.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај —

Солун, 6. априла.

5. априла око 22 часа непријатељ је покушао напад пешадијом на наше положаје источно од Будимираца али је одбијен нашом ватром.

Генерал Брусилов

Петроград, 6. априла

Генерал Брусилов који је играо врло велику улогу у извођењу револуције наменован је за главног команданта над трупама на сектору Москве.

Руски коминике

Петроград, 6. априла.

Зап. фронт. — Сев. од Зборова, у Галицији наша артиљерија је бомбардовала успешно једну непријатељску артиљ. колону. На осталом фронту пушкарна и активност извидница.

Румунски фронт. — Ист. од Контомиквала (сев. зап. од Бра-

ило) покушале су три непријатељске чете да нас нападне, али су одбијене. На осталом фронту пушкарна.

На кавкаском фронту пушкарна.

Најновије вести

Амстердам, 6. априла. — У Берлину је избио генерални штрајк свуда изузев Метрополитана. Посланици Ледебур и Кофер држали су јуче изјутра подстрекачке говоре. У 9 часова поворке полазе из предграђа и стижу у подне унтерден Линден. Огромни узвици разлежу се: Дајте нам хлеба! Ларма је ужасна. Увече су ишле нове поворке Полиција је интервенисала. Настала је општа побуна. Има врло много рањени.

Маса се пробила кроз коцне полиције и продрла у центар Берлина, где је било много кравиких сцена. Исти нереди десили су се у Лајпцигу. Немачки листови признају, да је у манифестацијама учествовало 125 000 радника. «Берлинер Цајтунг ам Митар» признаје, да покрет има политички и економски карактер. (Радио).

Петроград, 6. — Г. Плеханов држао је говор радничким делегатима и позвао их на рат, рекавши: «Дужност свих грађана је да бране отаџбину.»

Париз, 9. — Офанзива се проценила још 15. км. ист. од Ремса, Начели смо прву утврђену линију. Немачки коминике вели: Борба се води не за линије, већ за утврђене зоне. Отуда француски листови изводе, да су немачке линије пробијене и истичу несигурност унутрашњег стања Немачке.

Рим, 6. — Амерички одправник послова у Бечу, г. Грекс изјавио је «Секолу»: Аустрија не може одолети даље од јуна. Тада мора тражити мир по сваку цену.»

Рио де Жанеиро, 6. — Јуче је 30 000 лица манифестовало и тражило рат против централних државе.

Париз, 6. — У Америку ће отићи француска коминике, у којој ће бити и г. Вилјани, мин. правде и маршал Жофр.

«Велика Србија» прима огласе по умереној цени

новић, Радомир и Јајим Прокић, Владимир и Је. емија Томић.

Из општине Јеленичке, окр. крагујевачки: Радован Стевановић, Милан Томић, Радован Кривошеја, Милош Николић Љубисав Луковић, Владимир Луковић, Милорад и Милутин Јеатовић.

Из Блазнаве, ср. јасенички, окр. крагујевачки: Никола, Миливоје и Божидар Јовановић, Драгутин Немчиновић, Тихомир и Арсеније Шезићи, Богдан и Крста Ненадовић, Жван Тодоровић, Ургш Дођић, Спасоје Стевановић, Миласав, Живојин и Милан Ђурић, Александар Новаковић, Алекси, Живојин и Сретен Пантелић, Михаило и Ђурић Швајци, Јеврем М. хилдовић, Радомир Гавриловић, Пантелија Марковић, Љуба Ђурић, Ваца Јањић и Бранко Швић.

Из Трнаве, ср. лепенички, окр. крагујевачки: Спасоје син Милутина Јевтимијевића, Тоша Је-

ленић, Марко, Марисав и Радоје Милоја Прокића, Димитрије Јанковић, Милутин С. Јеленић, Данило Мар. Лучић, Миладин О. Јаковљевић, Јаков, Милорад и Милојица Јаковљевић, Зељко Стојковић, Степан Варагић а Данило Милоја Павловића.

Петра М. Савић јавља својој жени Љубици, Космајска ул. бр. 16 Београд, да је жив и здрав. Моли је за извештај о њеном и дечијем здрављу, и у каквом се стању налази радња. Послао је у три миха новца, и то: 10 децембра 300, 5. фебруара 600 и 5. марта 400 круна, а извештај о приему ње је примио.

Велимир К. Јанковић, типограф извештава Г-њу Д. Бошњакović Битољска ул. број 20 Београд да је здрава она и Чоло, пишите Липосави Девић Коњич Херцеговина и питајте за Чолову децу Душка и Савету, и брата му Обрена. Одговор истим путем.

Нове књиге

Ивашле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од В. Лавревића. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Ива Ђипиња. Цена 1'50 д.

Косово или Бој на Косову 1389 год. у народним песмама. Цена 1. дин.

Цвеће. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Л. Бркића, новинара, у уредништву «Велике Србије» у Солуну, на чију се адресу треба обратити и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића царовника, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У продавници српских књига уз ресторацију «Београд» у Солуну;

4) На фронту овлашћен је г. М. Богдановић, фотограф, да скупља претплату и врши поручбине.

У ПРВОЈ ПРОДАВНИЦИ СРП. КЊИГА

М. Ристивојевића
У СОЛУНУ

улица Ники бр. 35., на кеју уз ресторан «Београд»

Могу се добити:

Српске књиге:

»На Помолу«, 1'50.

»Са српског фронта«, 0'50.

»Косово српске нар. песме« 1'—

»Сећање на отаџбину« 1'—

»Српске ратне песме« 1'—

»Тешко ли је робљу робовање« 0'30

»Спомен мишарске победе« 0'30

»Српска Читанка Ружа« 1'50

»Српска Читанка Цвеће« 0'70

»Беседе Игумана Методија« 0'50

»Антихрист истинито прорицање у 1600 г.« 0'30.

Српски Календари

РЕЧНИЦИ СТЕВОВИЋА:

Српско-француски

Француско-српски

Срп.-франц. и Франц.-срп. повезани уједно.

Цепни фотографисани франц.-српски.

Речници за почетнике

Први корак ка франц. језику

Србин у Француској

Најпотребнији разговори француски

Најпотребнији разговори талијански.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско приста ниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гибаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, ђулбастија и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин.
Васа Златаревић, ресторатер.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Књижара

РАДИУМ

Улица Венизелос 7.

Има све врсте идустрованих листова, забавних књига: француских, енглеских и талијанских. Продајна цена као у Француској.

Велики избор хартија за писма, Сатова, артикала и прибора фотографских најпризнатијих фабрика «Кодзак» и «Лимијер».

Извршује све фотографске радове за 24 часа. Огромно стовариште парфимерије и артикала за тоалету.

Разне робе стакларске, посуђа и кухињских потреба. 1—30

Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној каквоћи зато:

Препоручујемо г. г. пушачимада и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Каиро - Александрија --- Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадельфији

На продају у свима дуванциницама, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.

Српско Трговачко Друштво а. Д.
СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама поштанским упутницама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своје стан, ул. престолонаследника Ђорџа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром краља Константина.

Поткожна убризгавања Неокатгарзана као и новог француског препарата «Галил» противу сифилиса.

Париска хируршка зубна клиника

Др. Х. Салтиел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички радови извршују се у кратком року и најсолидније.

СОЛУН, улца Птоломеон 37, угао
улице Венизелос 97.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики дин. 1'---

„ Гиубек „ 0'80

„ Јаки „ 0'65

„ Аџрос „ 0'50